

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **RNDr. T. P.**

zastoupeného advokátkou Mgr. Zuzanou Zapletalovou
sídlem Arne Nováka 4, Brno

proti

žalovanému:

Městský úřad Rousínov
sídlem Sušilovo náměstí 84/56, Rousínov

za účasti:

Ing. V. J.
zastoupen advokátkou Mgr. Lucií Stejskalovou
sídlem Heršpická 813/5, Brno

o žalobě proti nezákonnému zásahu spočívajícímu v tom, že žalovaný odmítá zahájit řízení o odstranění nepovolené stavby (kůlny na nářadí), jež se nachází na sousedním pozemku p. č. X v k. ú. X

takto:

- I. Zásah spočívající v tom, že žalovaný odmítá zahájit řízení o odstranění nepovolené stavby (kůlny na nářadí), jež se nachází na pozemku p. č. X v k. ú. X, je nezákonný.

- II. Soud přikazuje žalovanému, aby do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zahájil řízení o odstranění nepovolené stavby (kůlny na náradí), jež se nachází na pozemku p. č. X v k. ú. X.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci jako náhradu nákladů řízení částku 24 000 Kč, k rukám jeho zástupkyně Mgr. Zuzany Zapletalové, advokátky, a to do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobou podanou u Krajského soudu v Brně dne 23. 8. 2021 se žalobce domáhal, aby Krajský soud v Brně uložil Městskému úřadu Rousínov (dále též „stavební úřad“) zahájit řízení o odstranění jednopatrové přízemní zděné stavby umístěné na pozemku jeho sousedů, manželů Jaklových, p. č. X v k. ú. T. (dále je vždy míněno toto katastrální území). Podle žalobce ji sousedé postavili bez jakéhokoli stavebního povolení. Přesto stavební úřad na základě žádosti manželů J. ze dne 18. 11. 2014 vydal dne 7. 4. 2015 potvrzení o existenci stavby – kůlny na náradí (tzv. pasport) s tím, že jde o stavbu v minulosti řádně povolenou. Na základě toho pak stavební úřad odmítá zahájit řízení o odstranění této nepovolené stavby.
- 2. Nápravu nezjednal ani jeho nadřízený, Krajský úřad Jihomoravského kraje. Jemu žalobce adresoval dne 6. 5. 2021 podnět ke zjednání nápravy, avšak krajský úřad mu dne 18. 6. 2021 odpověděl, že důvod k zásahu neshledal.

II. Argumentace žalobce

- 3. Argumentace žalobce směřuje zejména vůči tomu, že žádost jeho sousedů z roku 2014, jež vedla k ověření pasportu stavby, neměla potřebné náležitosti (např. technickou zprávu a řádné situační výkresy), v ní uvedené informace o stavbě byly nepravdivé (zejména pokud jde o materiál, z něhož je stavba zbudována) a že žadatelé v žádosti sami přiznali, že stavbu nikdy stavebnímu úřadu neohlásili. Jejich žádost tudíž podle názvu i podle obsahu směřovala k dodatečné legalizaci stavby, nikoliv k ověření její existence a jejího účelu, jak předpokládá § 125 stavebního zákona. Potvrzení o existenci stavby tedy stavební úřad podle žalobce vydal v rozporu se stavebním zákonem.

III. Argumentace žalovaného

- 4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že dne 7. 4. 2015 vydal potvrzení o existenci stavby kůlny na náradí. Vlastníci předmětné stavby ke své žádosti připojili náčrt kůlny, což stavební úřad vyhodnotil jako postačující, neboť dokumentace skutečného stavu stavby nemusí být vypracována oprávněnou osobou. V žádosti uvedli, že kůlna byla postavena před zhruba třiceti lety a tato skutečnost nebyla nikdy stavebnímu úřadu oznámena. Z toho však nelze vyvodit, že vlastníci neoznámili ani záměr stavbu provést, resp. že žádný z předchůdců žalovaného nebyl o předmětném záměru stavby informován. V době výstavby kůlny nebyl příslušným stavebním úřadem žalovaný, v jeho archivu tak nebyly další podklady ke stavbě kůlny nalezeny. Žalovaný nicméně podle zveřejněných leteckých

map zjistil, že kůlna se na místě nacházela již od roku 2003. Žalobce od roku 2008, kdy sousední pozemek zdědil, proti její existenci nijak nebrojil.

5. Spory mezi sousedy započaly až v souvislosti s realizací stavebních úprav povolených v roce 2008 na rodinném domě ve vlastnictví stěžovatele. Žalovaný totiž v případě zmíněných stavebních úprav zjistil, že nebyly prováděny v souladu s ověřenou projektovou dokumentací, a zahájil podle § 129 stavebního zákona řízení o odstranění nepovolených stavebních úprav. Následně vedl řízení o jejich dodatečném povolení, které nebylo dosud pravomocně ukončeno.

IV. Řízení před krajským soudem

6. Krajský soud nejprve žalobu odmítl usnesením ze dne 26. 10. 2021 čj. 30 A 108/2021 - 13. Učinil tak, protože měl za to, že žalobce nevyčerpal před podáním žaloby všechny prostředky k ochraně svých práv. Konkrétně zmeškal lhůtu pro podání zásahové žaloby proti pasportu stavby, byť nikoliv vlastní vinou (o jeho vydání se dozvěděl až poté, co uběhla objektivní lhůta pro podání takové žaloby). Nejvyšší správní soud nicméně vyhodnotil věc jinak. Žalobce podle něj s ohledem na objektivní okolnosti daný prostředek fakticky vyčerpat nemohl, a navíc by takový prostředek ani nebyl účinný (samotným prohlášením pasportu za nezákonný by soud nemohl přimět stavební úřad k tomu, aby zahájil řízení o odstranění nepovolené stavby). Usnesení krajského soudu proto zrušil a zavázal jej, aby žalobu považoval za včasnou a zabýval se jí věcně.
7. Ve věci proběhlo dne 20. 10. 2022 na žádost žalobce ústní jednání podle § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Na jednání provedl soud dokazování následujícími důkazními prostředky:
 - a) ortofotomapy ze serveru Mapy.cz zachycující pozemek p. č. X od roku 2003 do současnosti (č. l. 81-85 soudního spisu)
 - b) e-mail žalobce ze dne 28. 6. 2012 adresovaný úřednici stavebního úřadu v Rousínově a fotografie sousedovy kůlny, která byla jeho přílohou (č. l. 86-87 soudního spisu)
 - c) ortofotomapa promítnutá na katastrální mapu zobrazující pozemek p. č. X (č. l. 88 soudního spisu)
 - d) fotografie kůlny pořízené žalobcem v blíže neurčené době (č. l. 89-92 soudního spisu)
 - e) účastnický výslech osoby zúčastněné na řízení, Ing. V. J., spoluvlastníka pozemku p. č. X
 - f) svědecká výpověď bývalé úřednice stavebního úřadu v Rousínově, Ing. J. V., která v roce 2015 ověřila dokumentaci skutečného provedení stavby kůlny
8. Na základě návrhu osoby zúčastněné na řízení soud jednání odročil a obrátil se na několik institucí s dotazem, zda se u nich dochovaly doklady, které by svědčily o tom, že v minulosti byla povolena na pozemku p. č. X v k. ú. T. jednopatrová přízemní zděná stavba (kůlna na nářadí), postavená pravděpodobně na přelomu 80. a 90. let 20. století. Takto soud oslovil Obecní úřad T. (na katastrálním území této obce se stavba nachází), Městský úřad Rousínov (který pro obec T. v současné době vykonává působnost stavebního úřadu), Městský úřad Vyškov (který pro obec T. vykonával působnost

stavebního úřadu cca do roku 2000), Obecní úřad Nemojany (jeho místní národní výbor vykonával pro obec T. stavební agendu za minulého režimu a tomuto úřadu měla být údajně v minulosti stavba kůlny podle výpovědi osoby zúčastněné na řízení ohlášena), Obecní úřad Luleč (kde měly být příslušné stavební dokumenty z Obecního úřadu Nemojany nejprve archivovány) a Státní okresní archiv ve Slavkově u Brna (kterému byla nakonec stavební dokumentace z Nemojan zřejmě předána). Žádný z oslovených úřadů však ve svých archivech žádné dokumenty k dané stavbě nedohledal.

9. Dne 6. 2. 2023 pokračovalo jednání ve věci, přičemž soud na návrh žalobce provedl dokazování následujícími důkazními prostředky:

g) fotografie aktuálního stavu kůlny (č. l. 130-132 soudního spisu)

10. Krajský soud naproti tomu zamítl důkazní návrh žalobce, který měl dosvědčit, že dokumentace k rodinnému domu jeho souseda se naopak ve Státním archivu ve Slavkově dochovala, ačkoliv je mnohem starší. Tomu chtěla osoba zúčastněná na řízení oponovat listinou, z níž mělo vyplývat, že tuto dokumentaci naopak sama musela předkládat stavebnímu úřadu, který ji neměl k dispozici (a který ji následně mohl zaslat Státnímu archivu). I tento důkazní návrh soud zamítl, neboť ověřování těchto tvrzení stran už by nemohlo mít sebemenší vliv na zjištění, že žádná dokumentace svědčící o povolení stavby kůlny se zkrátka v archivech nenachází.

V. Posouzení věci krajským soudem

11. Žaloba je důvodná.

Skutková zjištění

12. Soud nejprve stručně nastíní skutkový stav, jak vyplynul ze správního spisu a z dokazování před soudem (jeho přehled viz výše), a to jen v rozsahu potřebném pro následné právní posouzení věci.
13. Žalobce vlastní rodinný dům č. p. X v T. Sousední rodinný dům č. p. X patří manželům J., přičemž Ing. J. vystupoval před soudem jako osoba zúčastněná na řízení. Na své zahradě na pozemku p. č. X mají J. kůlnu na nářadí. Podle účastnické výpovědi Ing. J. ji vybudovali koncem 80. let 20. století. Nepamatoval si, zda si předtím vyžádali písemný souhlas souseda (dědečka současného žalobce), k jehož stodole na hranici pozemku měla stavba kůlny přiléhat, nicméně s ním určité stavbu probírali a neměl proti ní námitek. Ing. J. uvedl, že stavbu ohlásil na národním výboru v Nemojanech. Už si nepamatuje, zda mělo jít o stavbu na půdorysu 16 m² nebo 25 m², každopádně „co postavil, to postavil“ a stavební úřad to zkolaudoval. Příslušné dokumenty nemá, asi je vyhodil. Nepodařilo se mu je dohledat ani na obecním úřadu v Nemojanech.
14. Pokud jde o průběh „pasportizace“ kůlny, ze správního spisu (sp. zn. 2400/2015-75/VLJ) vyplynulo, že dne 18. 11. 2014 podali manželé J. Městskému úřadu Rousínov „Žádost o legalizování stojící stavby“. V ní uvedli, že „mají na svém pozemku ... postavenou kůlnu na nářadí, která byla postavena cca před 30 lety a tato skutečnost nebyla nikdy stavebnímu úřadu oznámena“. Ing. J. při účastnické výpovědi vysvětlil, že to jen špatně formuloval, protože není právník. Žádosti předcházela podle spisu e-mail Ing. J. ze dne 26. 10. 2014 adresovaný Ing. V., úřednici stavebního úřadu, v němž odkazuje na dříve domluvený termín pro dodání podkladů k legalizaci kůlny na nářadí a zasílá k ní jednoduchou dokumentaci (půdorys, česlní pohled, boční pohled a řez). Na vytištěném e-mailu je ručně dopsáno

materiálové složení kůlny (ytong, dřevo, pálená taška). Ing. V., úřednice stavebního úřadu do roku 2016, při svědecké výpovědi potvrdila, že toto materiálové složení dopsala na listinu ona podle toho, co jí Ing. J. sdělil ústně. Ze spisu dále vyplývá, že na den 3. 2. 2015 předvolala Ing. V. manžele J. ke kontrolní prohlídce stavby. Žádný protokol ani záznam o ní zřejmě nevyhotovila. Ing. V. k tomu vypověděla, že pravděpodobně nijak neověřovala, zda ke stavbě existuje nějaká dokumentace. Stačilo jí, že podle leteckých map stála na místě velmi dlouho. Ing. J. shodně vypověděl, že místní ohledání provedla Ing. V. a že na něm spolu pouze přeměřili rozměry kůlny. Pokud jde o materiálové složení, to podle něj Ing. V. nemohla posoudit, protože stavba byla omítnutá. Skutečné provedení je takové, že kůlna je vystavěna z ytongu, jeden štít (směrem k žalobci) je z cihel a druhý dřevěný. Konečně ze spisu vyplývá, že dne 7. 4. 2015 vydala Ing. V. dokument nazvaný „*Potvrzení existence stavby*“, podle nějž stavební úřad ověřil doloženou dokumentaci skutečného stavu stavby.

15. Další důkazy, totiž letecké fotografie, dosvědčují, že kůlna na pozemku Ing. J. stála již minimálně v roce 2003. Původně k ní přiléhala štítovou zdí stavba umístěná na žalobcově zahradě, ta však byla nejpozději v roce 2012 odstraněna a zůstala z ní jen samotná zeď. Podle žalobcova tvrzení tato zeď nyní vlhne v důsledku zvýšení terénu při stavbě kůlny anavíc je do ní kůlna ukotvena. Nutno podotknout, že k tomu nepředložil soudu žádné důkazy (žalobcovy fotografie vlhnutí zdi ani zakotvení kůlny do ní neprokazují), stejně jako nevysvětlil, proč na vlhnutí své zdi poukázal poprvé až v roce 2020.
16. Dne 1. 8. 2016 se totiž žalobce podle spisu (sp. zn. 2400/2016-879/MT) obrátil na stavební úřad s obsáhlým podáním, v němž se vyjadřuje k rekonstrukci svého vlastního rodinného domu, která se stala předmětem stížností ze strany sousedů, manželů J., a zároveň dává podnět k provedení kontroly všech jejich staveb. Podrobně vysvětluje, proč podle něj sousedé svůj rodinný dům postavili v rozporu s příslušným povolením. Poté v jednom odstavci pouze krátce zmiňuje též stavbu kůlny na sousední zahradě, která podle něj nikdy povolena nebyla. Stavební úřad provedl na základě toho dne 4. 10. 2016 kontrolní prohlídku staveb manželů J. a zjistil, že ke kůlně na náradí existuje potvrzení o existenci stavby z roku 2015. Kontrolní prohlídky se účastnil i starosta obce, který nevznnesl žádné výhrady proti tomu, že jde o stavbu v minulosti povolenou. Výsledek svého zjištění ovšem opomněl stavební úřad žalobci sdělit a napravit to až na základě příkazu krajského úřadu přípisem ze dne 25. 6. 2018.
17. Dne 22. 12. 2020 se žalobce podle správního spisu (sp. zn. 2400/202191/RJ) obrátil na stavební úřad znovu, tentokrát zastoupen advokátkou, a již zpochybnil ověření existence stavby dosti podrobně, v zásadě týmiž argumenty, jako to učinil později v žalobě. Zde také poprvé vysvětluje, čím mu vlastně stavba kůlny škodí. Stavební úřad mu 20. ledna 2021 stručně odpověděl v tom smyslu, že podklady pro vydání potvrzení vyhodnotil jako dostatečné s ohledem na druh a význam stavby a na podmínky v území a že žádné řízení, kterého by se mohl žalobce účastnit, ve věci neprobíhalo. Jak už bylo výše řečeno, žalobce považoval stavební úřad za nečinný a adresoval dne 6. 5. 2021 krajskému úřadu podnět ke zjednání nápravy (sp. zn. 2400/2021411/HH). Krajský úřad mu však za pravdu nedal a důvody mu sdělil přípisem ze dne 18. 6. 2021.

Právní úprava

18. Právní úprava nepovolených, tzv. černých, staveb je obsažena v § 129 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Z jeho odst. 2 v kombinaci

s odst. 1 písm. b) vyplývá, že „*stavební úřad zahájí řízení o odstranění stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nabízející anebo v rozporu s ním*“.

19. Platí, že „*vlastník stavby je povinen uchovávat po celou dobu trvání stavby ověřenou dokumentaci odpovídající jejímu skutečnému provedení podle vydaných povolení*“ (§ 125 odst. 1 stavebního zákona). Přesto se může stát, že stavba sice byla v minulosti povolena, ale její ověřená dokumentace „*nebyla vůbec pořízena, nedochovala se nebo není v náležitém stavu*“. V takovém případě vlastník stavby buďto sám pořídí dokumentaci skutečného provedení stavby, nebo mu to nařídí stavební úřad, přičemž u staveb typu kůlny zpravidla postačí zjednodušená dokumentace, tzv. pasport stavby (§ 125 odst. 1 a 3 stavebního zákona). Pokud je dokumentace v pořádku, „*stavební úřad ji ověří a po jednom ověřeném vyhotovení zašle vlastníkově stavby a obecnímu úřadu, v jehož správním obvodu se stavba nachází*“ (§ 125 odst. 1 stavebního zákona). Ověření představuje v podstatě osvědčení toho, že stavba je legální. Pokud nejsou zachovány příslušné doklady a povolený účel stavby není jasný, mělo by též osvědčovat, k jakému účelu má stavba nadále sloužit (§ 125 odst. 2 stavebního zákona).

Právní posouzení

20. Krajský dospěl k závěru, že žalovaný Městský úřad Rousínov (zde jako stavební úřad) se dopustil nezákonného zásahu. Poté, co jej žalobce upozornil na stavbu kůlny svého souseda na pozemku p. č. 348/3, měl zahájit řízení o jejím odstranění. Jak se totiž ukázalo v řízení před soudem, šlo o stavbu nepovolenou.
21. Situace je poněkud komplikovaná v tom, že v nynějším případě existoval dokument, který osvědčoval, že stavba byla v minulosti povolena. Šlo o takzvaný pasport, tedy ověřenou dokumentaci skutečného provedení stavby ve zjednodušené formě, ze dne 7. 4. 2015. Za normálních okolností by bylo zcela správné, že stavební úřad z takového dokumentu vychází a neověřuje jeho správnost či podklady, na kterých se osvědčení zakládá. V nynější věci ale žalobce nejpozději ve svém podání ze dne 22. 12. 2020 relevantně zpochybnil to, že by pro ověření pasportu byly splněny zákonné podmínky. Zejména poukázal na to, jak sám vlastník stavby formuloval svou žádost o ověření pasportu, v druhé řadě pak na nedostatečnou dokumentaci, kterou žadatel pro účely ověření zpracoval.
22. Zde je nutno objektivně podotknout, že tyto okolnosti nebyly ani zdaleka tak závažné, jako tomu bylo ve věci, kterou řešil Nejvyšší správní soud a na kterou žalobce v žalobě odkazoval (rozsudek ze dne 27. 4. 2020, čj. 2 As 227/2019 - 34). Tam totiž šlo o stavbu vybudovanou až v roce 1997, v ochranném pásmu dráhy, přičemž se k ní nikde nedochovala nejen stavební dokumentace, ale ani souhlas jakékoliv drážní instituce – jen žádost o něj, kterou podal vlastníkův právní předchůdce. Namísto pouhé buňky zmiňované v dochované žádosti se v době rozhodování stavebního úřadu na místě nacházela hala autoservisu o zastavěné ploše 160 m² a výšce hřebene stavby 4,5 m spolu se zděnou přístavbou o zastavěné ploše 264 m². Je tedy zcela pochopitelné, že za této situace reagoval stavební úřad na žádost o ověření dokumentace skutečného provedení stavby tím, že namísto toho zahájil řízení o jejím odstranění. Nyní byl stavební úřad v jiné situaci – ověřený pasport již existoval. Přesto mohl na základě žalobcem nabídnutých indicií alespoň pojmout podezření, že všechno není v pořádku.

23. Dokazování provedené v soudním řízení žalobcovy pochybnosti potvrdilo. Ukázalo se, že úřednice stavebního úřadu skutečně v roce 2015 nijak neověřovala, zda stavba kůlny byla v minulosti povolena. Spokojila se s tím, že jde o stavbu letitou, u které se dá předpokládat, že je legální. Taková úvaha má sice rozumný základ, ale za daných okolností pro ověření pasportu nepostačovala. Už ze samotné žádosti osoby zúčastněné na řízení totiž vyplývalo, že nikdy v minulosti povolení své stavby nepožádala. K žádosti ani při kontrolní prohlídce nepředložil vlastník úřednici stavebního úřadu jediný odklad svědčící o legálnosti stavby, například její projekt z doby vzniku v 80. letech 20. stol. nebo torzo stavebního povolení či ohlášení. Za těchto okolností by bylo možné pasport stavby ověřit pouze v případě, že by se nějakým jiným způsobem podařilo prokázat, jak se to s jejím povolením má. Například pokud by se nějaký doklad k ní podařilo dohledat v archivu stavebního úřadu nebo pokud by to, že byla ve své době povolena, dosvědčil nějaký svědek. To se však nestalo.
24. S ohledem na tyto okolnosti nemohl krajský soud z ověřeného pasportu vycházet a musel provést dokazování vlastní. Vycházel při tom z toho, že čím déle se stavba v území nachází, tím spíše lze předpokládat, že byla v minulosti řádně povolena. Na druhou stranu, prokáže-li se (svědeckými výpověďmi či pátráním v nejrůznějších evidencích), že stavba ve své současné podobě nikdy povolena nebyla, může stavební úřad nařídít její odstranění bez ohledu na to, jak dlouhý čas od jejího dokončení uplynul (srov. VÁVROVÁ, E. a kol. *Stavební zákon: Praktický komentář* [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-2-16]. ISSN: 2336-517X, komentář k § 129 a tam citovanou judikaturu a další zdroje, zejména rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 10. 1998, sp. zn. 31 Ca 250/97, publ. v časopise Soudní judikatura ve věcech správních č. 368/1998).
25. Výsledek dokazování vyzněl jednoznačně. Jediným důkazem, který by mohl osvědčit, že k řádnému ohlášení stavby v minulosti došlo, zůstává účastnická výpověď osoby zúčastněné na řízení. Žádný další důkaz ale její tvrzení nepodporuje, právě naopak. Navzdory důkazní aktivitě soudu se v žádném z oslovených úředních archivů nepodařilo dohledat doklad o tom, že by stavbu kůlny někdo ohlásil nebo že by k ní příslušný stavební úřad vydal dokonce stavební povolení. Z toho důvodu ani nemělo smysl řešit, zda by daná stavba vzhledem ke svým parametrům vyžadovala pro svůj vznik plnohodnotné stavební povolení, nebo zda by pro ni stačovalo pouhé ohlášení. Ani k jednomu z toho totiž podle zjištění soudu nedošlo. Této skutkové verzi odpovídá i výše zmíněné znění žádosti osoby zúčastněné na řízení o ověření skutečného provedení stavby. Jakkoli se osoba zúčastněná na řízení pokoušela použitou formulaci vysvětlit tím, že není právník, soud jí neuvěřil. I právní laik by jistě byl schopen stavebnímu úřadu srozumitelně sdělit, že se pokoušel dohledat dokumenty ke své povolené stavbě, ale nepodařilo se mu to. Namísto toho osoba zúčastněná na řízení uvedla, že k ohlášení stavby stavebnímu úřadu nikdy nedošlo. Důkazy ve svém celku tak daleko spíše podporují tvrzení žalobce, že kůlnu vybudoval jeho soused v minulosti na černo.
26. Za tohoto stavu nebylo možné z vydaného pasportu vycházet. Ověření pasportu stavby má povahu osvědčení podle části čtvrté správního řádu a jako takové nepředstavuje překážku věci rozhodnuté (srov. výše citovaný rozsudek čj. 2 As 227/2019 - 34, bod 13). Stavební úřad tak může vést řízení o odstranění stavby i v případě stavby, jejíž pasport v minulosti ověřil. V nynějším případě, pokud by stavební úřad přikládal žalobcovým upozorněním náležitou váhu a ověřil by si, za jakých okolností k ověření pasportu v roce 2015 došlo, musel by pojmout vážné pochybnosti o tom, že se tak stalo v souladu se

zákonnými požadavky. Pokud by s ohledem na tyto okolnosti zahájil řízení o odstranění stavby, pak by stejně jako soud musel dokazováním zjistit výše popsané skutečnosti. Ty svědčí o tom, že stavba ve skutečnosti v minulosti řádně povolena nebyla a že ověření pasportu nebylo správné. Stavební úřad se navzdory rozporům, na něž žalobce poukazoval, s existencí ověřeného pasportu spokojil. Odkázal na něj a řízení o odstranění stavby bez dalšího odmítl zahájit.

27. V soudním řízení se tedy prokázalo, že kůlna na nářadí byla provedena „*bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nabrazující*“. Splňuje tak definici obsaženou v § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Podle odst. 2 citovaného ustanovení měl stavební úřad zahájit řízení o jejím odstranění. Proto krajský soud označil zásah žalovaného za nezákonný a přikázal mu, aby do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zahájil řízení o odstranění předmětné stavby. Tím soud nikterak nepředjímá jeho výsledek. Dobová dokumentace ke stavbě se může ještě dodatečně dohledat nebo může vlastník stavby úspěšně žádat o dodatečné stavební povolení. Celá věc se však musí řešit v rámci správního řízení vedeného podle § 129 stavebního zákona.
28. Jen pro úplnost soud podotýká, že neměl žádné pochybnosti o tom, že žalobci svědčí aktivní legitimace k podání žaloby. Pokud totiž na samé hranici jeho pozemku stojí nepovolená stavba, pak se tento prav nepochybně může jeho práv dotýkat. Kdyby totiž proběhlo řádné povolovací řízení, žalobce by se jej jako mezující soused bezpochyby měl právo účastnit a mohl by v něm hájit své oprávněné zájmy. Proto se krajský soud nijak zvlášť nezabýval tím, že žalobce před správními orgány začal až poměrně pozdě vysvětlovat, v čem konkrétně mu stavba kůlny vadí a jaký negativní dopad má údajně mít na jeho práva (podmáčení zdi, opření stavby kůlny o ni) a nepředložil k těmto svým tvrzením za celou dobu žádné důkazy. K závěru o aktivní legitimaci totiž nebylo potřebné tyto skutečnosti hodnotit.

VI. Náklady řízení

29. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Strana žalující měla ve věci plný úspěch, proto má vůči straně žalované právo na náhradu nákladů, které v řízení před soudem účelně vynaložila. Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 2 000 Kč, za podání kasační stížnosti proti odmítavému usnesení krajského soudu ve výši 5 000 Kč a v nákladech právního zastoupení v řízení před krajským soudem a před Nejvyšším správním soudem. Strana žalující tyto náklady vyčíslila na 27 400 Kč, to však musel soud korigovat.
30. Soud uznal zástupkyni strany žalující pouze čtyři, nikoliv pět úkonů právní služby před krajským soudem ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – šlo o převzetí a přípravu zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu; tento úkon je třeba uhradit bez ohledu na to, že právní zástupce zastupoval účastníka již ve správním řízení – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2011, čj. 1 As 21/2011 - 52, č. 2414/2011 Sb. NSS], podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a účast na dvou soudních jednáních dne 20. 10. 2022 a 6. 2. 2023 nepřekračující 2 hodiny [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Písemné podání žalobcovy zástupkyně ze dne 30. 1. 2023 soud za úkon právní služby nepovažoval, neboť jen připomnělo žalobní argumenty a neobsahovalo žádnou novou právní argumentaci ani z něj nevyplynuly žádné nové

skutkové okolnosti, jež by byly pro věc podstatné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2010, čj. 7 Afs 56/2010 - 59). V řízení před krajským soudem pak zástupkyně ve shodě se svým tvrzením učinila jeden úkon právní služby, totiž podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za jeden úkon náleží podle § 7 bodu 5 aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu odměna ve výši 3 100 Kč. Zástupkyni dále náleží náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon. Plátkyní DPH právní zástupkyně žalobce podle svého tvrzení není. Celkem jí tedy za všech 5 úkonů náleží 17 000 Kč (5 x 3 400 Kč).

31. Výše nákladů právního zastoupení za celé řízení tudíž činí 17 000 Kč a výše soudních poplatků 7 000 Kč. Celkem má strana žalovaná uhradit straně žalující částku 24 000 Kč.
32. Obecná třídní lhůta pro splnění povinnosti uložené soudem (§ 160 odst. 1 o. s. ř.) by pro účely úhrady nákladů soudního řízení správního nebyla přiměřená. Jednak proto, že rozsudky správních soudů nabývají právní moci již okamžikem doručení (§ 54 odst. 5 s. ř. s.), a jednak proto, že podle zkušeností správních soudů mají správní orgány problém takto krátké lhůty dodržet s ohledem na své vnitřní administrativní členění a nutnost schválit odeslání peněz příslušným vedoucím zaměstnancem. Proto ji soud prodloužil na jeden měsíc.
33. O nákladech osoby zúčastněné na řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které ji vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V tomto řízení žádná povinnost osobě zúčastněné na řízení uložena nebyla.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Kasační stížnost je nepřijatelná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem. To podle zákona neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Podle judikatury je pak kasační stížnost přípustná i v těch otázkách, k nimž se Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku nevyjádřil.

Brno 6. 2. 2023

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu